

VOOR JONG INDIE.

DOOR A. M. DE MAN-SONIUS · MET
MEDEWERKING · VAN · H. P. v. d. LAAK

BIJ J. B. WOLTERS — GRONINGEN, BATAVIA
Scottweg 5

UITGAVEN VAN J. B. WOLTERS — GRONINGEN, BATAVIA

NIEUW TAALONDERWIJS

EEN METHODE VOOR HET
LAGER ONDERWIJS IN INDIË

DOOR

W. P. JONKMANS en Dr. G. J. NIEUWENHUIS

GEHEEL HERZIENE EN OM-
GEWERKTE UITGAVE DOOR

E. TH. HARKINK en
M. SCHEFFER

Eerste—derde deeltje, 2e druk	à f 0,60
Vierde deeltje, 2e druk	- 0,80
Vijfde „ 2e „	- 0,90
Zesde „	- 0,90
Opstelplaatjes	- 0,60
Handleiding, 4e druk gebonden	- 2,00

HET NEDERLANDS IN INDIË

EEN BRONNENBOEK VOOR HET
ONDERWIJS IN DE NIEUWE RICHTING

DOOR

Dr. G. J. NIEUWENHUIS

Prijs, 2e druk gebonden f 4,50

UITGAVEN VAN J. B. WOLTERS — GRONINGEN, BATAVIA

586

In gebruik genomen Schooljaar 19...../19.....
DE DIRECTEUR DER SCHOOL
HET HOOFD

VOOR JONG INDIË

NIEUW INDISCH LEESBOEK

DOOR

A. M. DE MAN—SONIUS

MET MEDEWERKING VAN

H. P. VAN DER LAAK

I A

DERDE DRUK

f 0,60

BIJ J. B. WOLTERS' UITGEVERS-MAATSCHAPPIJ N.V.
GRONINGEN — BATAVIA — 1936

Scottweg 5

BOEKDRUKKERIJ J. B. WOLTERS' U.M.

INHOUD.

	Blz.
1. Een Verrassing	5
2. Naar 't Postkantoor	8
3. Naar de Passar	11
4.* Tong valt van 't Dak	14
5. Verstoppertje spelen I	16
6. Verstoppertje spelen II	19
7. Garnalen vangen	21
8.* Ho, Koetsier!	23
9. De Aap van Ma' Tidja I	24
10. De Aap van Ma' Tidja II	26
11. Door een Slang gebeten	30
12.* Wat een Jongen!	34
13. Beloond	35
14. De Kiekendief	39
15. Siman wordt geschoren	42
16.* Als het regent	44
17. De Pakjesdrager	45
18. Voor 't eerst op een Paard	48
19.* Op de Fiets	52
20. Kikkers vangen	54
21. Een Onweer	56
22.* Mijn Poesje	60
23. Kijk, kijk, een Vliegmachien!	61
24.* Een Luchtballon	64
25. Naar de Passar Malem I	65
26. Naar de Passar Malem II	69
27.* Anta gaat op Bezoek	71
28. Een Ongeluk	72
29. Een Weerzien	76
30.* 't Vissertje <i>III</i>	80

* Versjes.

1. Een Verrassing.

ijk eens vader, twee brieven," roept Soejono. Vrolijk wuift hij er mee. Onderwijl loopt hij hard naar vader toe. Pa' Soejono is op zijn ketellaveld aan 't werk. Hij zet stekken in de grond.

„Twee brieven?" zegt vader. „Laat eens kijken. Jij bent nog een domme jongen hoor. Dit is toch geen brief?"

„Nee, een kaart."

„Het is een postwissel," zegt vader. „Hij

is voor jou. Zie maar, hier op de strook staat: voor Soejono."

„Voor mij?" vraagt Soejono blij. „Van wie komt die dan?"

„Ik denk van Domo. Want de brief en de postwissel komen uit Soerabaia. Het zal hier wel in staan."

Vader breekt de brief open en leest hardop:

Lieve Vader en Moeder,

Het doet me plezier, dat het u allen goed gaat. Wat wordt die Soejono een grote jongen! Moeder schrijft me, dat hij over een week naar school gaat. Verlangt hij er naar? En heeft hij al een lei en griffels?

Ik denk, dat Soejono wel een nieuw pakje en een nette muts voor school moet hebben. Daarom stuur ik tegelijk met deze brief een postwisseltje van drie gulden. Daarvoor mag hij een mooie muts uitzoeken. Van 't geld dat

overblijft, kan moeder een paar el goed kopen voor een schoolpakje.

Mij gaat het hier best. 't Werk op kantoor bevalt me. En ik kan met iedereen goed opschieten. Zodra ik verlof krijg, kom ik een paar dagen over. Wees allen vriendelijk gegroet door

Uw zoon

Domo.

„Vader, gaan we nu dadelijk 't geld halen?" vraagt Soejono.

„Nee, over een uurtje, als ik met mijn werk klaar ben. Dan gaan we samen naar 't postkantoor. Ga nu maar gauw aan moeder en zus Minah vertellen, wat er in de brief van Domo staat."

Soejono draaft vrolijk weg en pa' gaat weer aan zijn werk.

2. Naar 't Postkantoor.

Een tijdje later stappen vader en Soejono netjes aangekleed over de weg. De kleine jongen babbelt honderd uit.

„Kijk eens vader, wat is het druk bij 't pandhuis!”

„Ja, er wordt vendutie gehouden. Dan zijn er altijd zoveel mensen. Maar zie eens, wat is dat daar?” Vader wijst naar links.

„De school — mijn school!”

Pa' Soejono lacht.

Het is nog maar een stapje naar 't postkantoor. Als ze er voor staan, wordt juist een grote zak binnengedragen.

„Dat is de post,” zegt vader. „Er is zeker een trein aan.”

Soejono kijkt nieuwsgierig rond in 't kantoor. Rechts bij 't raam staat een hoge lessenaar met een inktpot. Een paar penhouders

liggen er bij. Hij ziet twee loketten.

„Wat doet die man achter 't loket rechts?” vraagt Soejono.

„Hij verkoopt postzegels en briefkaarten. En als je een spaarbankboekje hebt, kun je bij hem geld inleggen of terugvragen. Wij moeten aan 't andere loket zijn bij die juffrouw. Zij neemt telegrammen, postpakketten en postwissels aan.”

Pa' Soejono schuift haar onder 't loket-deurtje door zijn postwissel toe. Ze zegt, dat hij die eerst moet tekenen. Aan de lessenaar zet vader met inkt zijn naam er op. Dan geeft hij de wissel opnieuw aan 't loket af. Het is in orde. Pa' Soejono krijgt drie gulden.

„Daar,” zegt hij tegen zijn zoontje, „dat is voor jou. Maar pas op! Verlies 't geld niet.”

Drie gulden! Wat een schat! Soejono voelt zich rijk.

„Gaan we nu ook dadelijk mijn nieuwe muts kopen?” vraagt hij.

„Nee hoor, dat moet je maar met moeder doen. Ze kan dat veel beter dan ik. We gaan nu naar huis.”

3. Naar de Passar.

Het is Dinsdag, passardag.

„We gaan een muts kopen,” zegt moeder. „Maak je maar gauw klaar Soejono.”

Minah gaat ook mee. Moeder en zij dragen achter op de rug in een slendang een bakoel. De mand is nu leeg, maar als ze straks terugkomen, is hij boordevol. Soejono is dikwijls mee geweest naar de pasar. En toch vindt hij het elke keer weer even prettig. Het is erg druk op de markt. Zeker omdat het gauw Lebaran is. Ze komen met hun drieën maar langzaam vooruit.

„Wij moeten helemaal achteraan zijn.” zegt moeder. „Pa' Karto verkoopt mooie mutsen.”

„Dan blijf ik hier,” zegt Minah. „Ik wil eens bieden op die kolen. Straks vind ik jullie wel bij Darmo, de toekang saté.”

Moeder en Jono lopen langs de kraampjes. Moeder bekijkt de mooie sitsjes en de keurige sarongs. Ze blijft lang stilstaan bij de kraam van Abdoel Hamid, die sieraden verkoopt. Er liggen oorknoppen, borstspelden en buikbanden. Soejono kijkt liever bij de speelgoedkraam. Wat een leuke vogeltjes hangen daar! Als je op 't lijfje drukt, piepen ze. Er liggen mooie knikkers van hoorn, lange griffels, leien, zakmessen en horloges.

„Kom Jono,” roept moeder. Ze lopen langzaam verder. Telkens botsen ze tegen de voorbijgangers aan. Het is ook zo druk. En de gang tussen de kraampjes is nauw.

„Welke muts vind je 't mooist?” vraagt moeder.

„Die groene,” antwoordt Jono. Hij mag hem passen. De muts zit goed. Na lang loven en bieden krijgt moeder hem voor een gulden.

„Nu nog niet opzetten, hoor,” zegt ze. „Pas als je naar school gaat.”

De koopman pakt de muts netjes in en geeft hem aan Soejono. Nu gaan ze Minah zoeken en vinden haar bij de toekang saté. Samen doen ze hun andere inkopen. En als ze naar huis gaan, zijn de manden volgepakt met groenten, vruchten, vis en vlees. Jono mag een tros pisang dragen. Zijn ene zak puilt uit van de katjang-goreng. Zijn andere is boordevol suikerbroodjes. Die heeft hij van moeder en Minah gekregen voor zijn hulp.

4. Tong valt van 't Dak.

Tong ziet een grote mangga
Hoog boven aan een tak.
„Daar kan ik bij,” denkt Otong,
„Ik klim gauw op het dak.”

Hij wil de mangga plukken,
Maar o, daar glijdt hij uit!
Daar rolt hij naar beneden,
De branie valt lang uit.

Hij krabbelt op en kermt maar
„M'n knie, m'n teen, adoe!”
De arme stakker strompelt
Naar huis, naar moeder toe.

Die moppert: „Stoute jongen,
Blijf van die mangga's af!
Och jij ook met dat klimmen,
Daar heb je nou je straf!

Ik zal je teen eens wrijven,
Dat helpt wel voor de pijn,
En om je knie doe 'k strakjes
Een lapje met azijn.”

5. Verstoppertje spelen.

I.

Baso heeft zijn vriendje Kario op bezoek. „Wat zullen we doen?” vraagt hij. „Wil je knikkeren?” Maar Kario heeft er niet veel zin in.

„Zullen we dan verstoppertje spelen?”

„Hè, ja,” zegt Kario. Ze soeten. Kario is 'm.

„Ga daar bij die boom staan,” zegt Baso. „Dat is onze honk. Hou je ogen goed dicht, hoor.”

Met zijn hoofd in zijn arm leunt Kario tegen de boom. „Ik zal roepen,” zegt hij. „Als ik niets hoor, kijk ik.”

Baso sluipt weg. Telkens roept Kario:

„Klaar?” „Nog niet,” antwoordt Baso dan. Hij weet heus niet, waar hij zich zal verstoppen. Bij de put? Nee, daar vindt Kario hem natuurlijk dadelijk. In de schuur? Daar ook niet. Misschien in de lege paardenstal. Zachtjes loopt hij er heen. Ha, hij weet al wat! Voorzichtig klimt hij in de ruif en gaat voorover liggen. Hij ligt wel wat nauw, maar 't is toch een fijn plaatsje.

„Klaar?” roept

Kario. Geen antwoord meer. Baso houdt zich muistil.

Kario zoekt op 't erf. Dan loopt hij naar de stal.

Een gemene muskiet pikt Baso in zijn kuit. „Hè vervelend,” mompelt hij. Hij beweegt nijdig zijn been en stoot bij ongeluk met zijn knie tegen 't hout. Boem! klinkt het.

Kario komt op 't geluid af en kijkt in de ruif. „Gezien,” roept hij vrolijk. „Nou ben jij 'm.”

6. Verstoppertje spelen.

II.

Baso gaat bij de honk staan en houdt zijn ogen stijf dicht. Kario sluipt over 't erf en ziet voor de schuur een omgekeerde mand. Die is ruim en diep. In een ommezien kruipt Kario er onder. Hij zit er prachtig, want door de openingen in 't vlechtwerk kan hij naar buiten kijken. Bij de boom ziet hij Baso staan.

„Klaar?” roept deze. Als Kario niet antwoordt, gaat hij zoeken: bij de put, in de heg, in de stal en ook in de schuur. Nergens merkt hij iets van Kario. Zelfs loopt hij een paar maal voorbij de mand. Maar hij denkt er niet aan om er onder te kijken. Dan zoekt

hij nog eens op 't erf. Het duurt hem te lang. Ongeduldig roept hij: „Kario, Kario, waar zit je toch?”

Maar deze antwoordt niet. Hij wacht tot Baso weer langs hem heen loopt. Dan licht hij de mand wat op, steekt zijn arm naar buiten en grijpt zijn vriendje bij 't been. Baso schreeuwt van schrik. Lachend kruipt Kario onder de mand vandaan.

„Je hebt me lekker niet gevonden,” zegt hij. „Nu moet je 'm nog eens zijn.”

Ze spelen nog een poosje door. Als 't spel begint te vervelen, zegt Baso: „Ik weet wat anders. We zullen gaan vissen.”

Hij haalt een zeef en een blik uit de schuur. Dan lopen ze samen naar de kalie, die achter 't huis stroomt.

7. Garnalen vangen.

In de rivier ligt een groot vlot van bamboe. De jongens springen erop. Voorzichtig lopen ze over de gladde bamboes en hurken vlak bij 't water neer.

„Begin jij maar eerst,” zegt Baso en reikt Kario de zeef toe. Deze steekt die heel diep in 't water en haalt hem dan weer op. Er zit alleen wat hout en gras in. Nog eens en nog eens probeert hij het. Maar hij vangt niets.

„Nou jij, Baso,” zegt hij en geeft de zeef aan zijn vriendje terug.

„De stroom is in 't midden te sterk. Ik ga het daar aan de kant eens proberen,” zegt Baso.

Hij steekt de zeef in 't water. Als hij hem ophaalt, spartelen er kleine witte garnalen in. De jongens juichen van pret. Nog een paar

maal vangt Baso wat. Dan vissen ze aan de andere kant van 't vlot bij de oever. 't Blikje raakt vol.

„Kom,” zegt Baso, „we hebben nu genoeg. Moeder zal de garnalen bakken en dan eten wij ze straks bij de rijst.”

Voorzichtig dragen ze om beurten 't blikje en zorgen er voor, dat ze niets van hun vangst verliezen.

8. Ho, Koetsier!

(Berijmde Samenspraak).

Mardi: Ho, koetsier, zeg luister even,
Hou je paardje toch eens stil,
Want ik wil graag van je weten,
Of je mij ook rijden wil.

Koetsier: O jawel, als 't niet te ver is,
Want m'n paardje is wat moe.
Moet je soms nog naar de kotta?
Daar kan ik niet meer naar toe.

Mardi: Nee, zo ver hoeft 't niet te wezen,
Breng me naar de passar, man.
Want ik heb er veel te kopen,
Dat ik hier niet krijgen kan.

Koetsier: Stap maar in, ik zal je 'r brengen,
 Voor niet meer dan twintig cent.
 'k Laat m'n paardje lustig draven,
 Dat je 'r in een wipje bent.

9. De Aap van Ma' Tidja.

I.

Aan de deurpost van ma' Tidja's warong hangt een open kistje. Dat is 't hok van Kees, de kleine grijze aap. Hij zit aan een lange ijzeren ketting vast. Geen ogenblik zit Kees stil. Nu eens klimt hij langs de deurpost omlaag, dan weer gaat het met een vaart omhoog. Zijn ketting rammelt achter hem aan.

Nieuwsgierig kijkt hij naar elke bezoeker,

die bij ma' Tidja een kopje koffie drinkt, of een portie rijst eet. De meesten kent hij. Die begroet hij met een vriendelijke grijns. Maar zodra hij een vreemde ziet, gromt hij

boos, laat zijn tanden zien en rukt aan zijn ketting.

Als hij wat lekkers krijgt, een stukje pisang of wat katjang, maakt hij de sembah. Daarom geven de mensen hem zo graag wat. Ze hebben schik in 't koddige aapje.

Ma' Tidja sluit haar winkeltje, als het donker wordt. Dan wordt 't hokje met Kees in de warong gehangen. Vóór de oude vrouw gaat slapen, komt ze nog eens kijken naar haar kleine vriend.

„Zal je op de warong passen?” vraagt ze dan. „Maak maar veel lawaai, als je onraad merkt.”

Kees grijnst vriendelijk. Het is net of hij begrijpt, wat de vrouw tegen hem zegt.

10. De Aap van Ma' Tidja.

II.

Op een avond sluit ma' Tidja vroeger dan anders. Het regent en het wordt al donker. Bezoekers komen er met zulk weer toch niet. Ma' heeft het de hele dag druk gehad. Ze

heeft veel verkocht, wel voor twintig gulden.

De oude vrouw kijkt, of alles gesloten is. Dan loopt ze nog even naar Kees toe. „Zul je vannacht goed de wacht houden?” vraagt ze. „We hebben veel geld in huis. De baas en de vrouw gaan slapen. We zijn moe, Kees. Het is zo druk geweest vandaag.” Vriendelijk aait ze 't aapje over 't grijze kopje.

Even later is alles stil in huis. Een flauwe schijn valt uit de slaapkamer van ma' Tidja en haar man in de warong.

Langzamerhand wordt het ook op straat stil. In de huizen brandt geen licht meer. De mensen slapen; het is nacht.

In de schemerige warong is het rustig. Af en toe rammelt Kees zachtjes met zijn ketting. 't Aapje dommelt.

Opeens spitst het de oren en steekt nieuwsgierig zijn snuitje uit de kist. Het loert naar de warongdeur, waar zachtjes

aan gemorreld wordt. Een ogenblik later gaat die op een kier open en een donkere gedaante glijdt naar binnen. Een man sluipt voorzichtig door de warong. Kees bekijkt hem nieuwsgierig. Nee, die man kent hij niet! Opeens vliegt hij met een schreeuw uit zijn hok. Woedend laat hij zijn tanden zien; zijn ogen flikkeren kwaad en hij begint te krijsen. Verschrikt staat de man stil. Hij wordt bang voor de boze aap, die zo vreselijk te keer gaat. Hij sluipt terug naar de deur en verdwijnt.

Kees rukt grommend aan zijn ketting om los te komen. Met een lampje in de hand komt ma' Tidja uit 't slaapvertrek aangelopen, haar man achter haar. Hun gezichten zien bleek van schrik.

„Wat is er toch, Kees?” vraagt Tidja.
„Waarom maak je zo'n lawaai?”

't Aapje is erg opgewonden en kijkt aldoor

naar de buitendeur. Nu zien Tidja en haar man, dat die openstaat. Ze begrijpen alles. Er is een dief binnen geweest. Maar gestoord door Kees, is hij er van door gegaan.

„Brave Kees,” zegt de oude vrouw, „je hebt goed opgepast.” Vriendelijk aait ze 't aapje en drukt het tegen zich aan.

11. Door een Slang gebeten.

Op 't dijkje langs de sawah snijdt Salam gras voor zijn konijnen. Zijn mandje is haast vol.

„Nog 'n paar bosjes,” denkt hij. Met zijn linkerhand grijpt hij wat mals gras beet en wil het met een haal van zijn arit afsnijden. Maar ineens laat hij 't mes vallen en trekt met een schreeuw zijn linkerhand terug. Een venijnige prik in zijn wijsvinger heeft hem zo doen schrikken.

„Dat zal wel een of ander beest gedaan hebben,” denkt Salam. „Ik moet toch eens kijken, wat me zo gestoken heeft.”

Voorzichtig buigt hij 't bosje gras uit elkaar. Daar ritselt iets en glipt weg tussen

de stengels. Maar Salam heeft nog net gezien, dat het een wit en zwart geringd slangetje is.

„Een oeler welang!” Bleek van schrik staat Salam daar. Opeens herinnert hij zich vaders raad: Als je door een slang gebeten wordt, moet je eerst de wond goed uitdrukken. Daarna moet je 't gebeten lichaamsdeel een eind boven de beet afbinden en de wond uitzuigen.

Zenuwachtig zoekt Salam in zijn zakken. Gelukkig vindt hij een touwtje, dat hij stevig om zijn wijsvinger bindt. Dan loopt hij op een draf naar huis, terwijl hij krachtig op zijn vinger zuigt.

Moeder schrikt heel erg, als ze hoort, dat Salam door een giftige slang gebeten is.

„Gauw naar de dokter,” zegt ze. Tien minuten later zijn ze bij de dokter-djawa. Als Salam hem alles verteld heeft, zegt hij: „Dat is goed, wat je gedaan hebt. En het is

ook heel verstandig van je om dadelijk bij me te komen. Ik zal je gauw weer beter maken."

Hij wast de vinger met bijtende obat en legt er een verband om. Dan spuit hij Salam onder de huid een tegengif in.

„Je bent klaar," zegt de dokter. „Vandaag moet je je hand maar zoveel mogelijk in de hoogte houden. Ik wed, dat morgen de pijn weg is."

Moeder bedankt de dokter vriendelijk en gerustgesteld gaat zij met Salam naar huis.

12. Wat een Jongen!

Het is verschrikk'lijk met Soedarman,
Die jongen let in school nooit op.
Als z'in de klas een lesje lezen,
Houdt Man 't leesboek op z'n kop.

Hij merkt het pas, wanneer 't zijn beurt is,
Dan draait hij gauw z'n boekje om.
Hij weet niet waar ze zijn gebleven
En stottert maar Is dat niet dom?

Geen wonder ook, als hij niet oplet!
Met reek'nen gaat het ook al niet.
Hij zegt dat zes en zeven tien is,
En vijf min vijf, dat weet hij niet!

Soedarman hoort natuurlijk telkens:
„Let op, want anders krijg je straf,”
Zo'n jongen hoort niet op een school thuis,
Die leert toch niets, die moet er af.

13. Beloond.

Voor 't eenvoudige huisje van Adhaip in
de dessa Gadobangkong staat op een goede
morgen een mooie auto stil. Een paar
heren stappen er uit en gaan de bamboehut
binnen.

Verschrikt komt Adhaip naar hen toe.
„Wat willen de heren?” vraagt hij beleefd.
Zijn stem klinkt angstig. Want hij begrijpt
helemaal niet, waarom hij zulk deftig be-
zoek krijgt.

„Je moet met ons mee naar de distrikts-
koempoelan te Tjimahi, Adhaip,” zegt een
van de heren vriendelijk. „Trek je beste
kleren aan. Want je moet voor de Regent
van Bandoeng verschijnen. Maak je niet
ongerust, er wacht je een verrassing.”

„Een verrassing?” denkt Adhaip. „Als
het maar een prettige is!”

Hij vraagt verlof om zich te verkleden en komt een poosje later in zijn beste pakje buiten. Allen stappen in, Adhaip zit naast de chauffeur.

„Zeg, sopier,” vraagt hij zachtjes, „je brengt me toch niet voor de Landraad?”

Lachend schudt de chauffeur zijn hoofd, maar zegt niets. Adhaip maakt zich ongerust. „Wat kan er toch wezen,” denkt hij. „Ik zal blij zijn, als ik weer veilig en wel thuis ben.”

De auto rijdt naar de distrikts-koempoelan te Tjimahi, waar de tjamats en loerachs al vergaderd zijn. Beverig hurkt Adhaip in hun midden. Hij durft niet goed op te kijken. Even werpt hij een schuwe blik op de mensen om hem heen.

Daar komt de Regent van Bandoeng, die de koempoelan voorziet.

„Adhaip!” roept hij.

De eenvoudige dessaman buigt diep en maakt eerbiedig de sembah. Zijn hart bonst heftig. „Nou komt het,” denkt hij.

„Adhaip,” zegt de Regent weer, „je hebt

je kranig gedragen. Je hebt de vorige week heel wat mensen gered door de baan-schouwer op tijd te waarschuwen. Daardoor heeft de avondtrein uit Weltevreden bijtijds kunnen stoppen voor de aardschuiving bij Tjimindi. De reizigers zijn je heel dankbaar. En dat willen ze je tonen, door je een geschenk in geld te geven. Gebruik het op een verstandige manier."

De Regent reikt hem daarop een gesloten envelop toe.

Adhaip staat verlegen op. In gebukte houding loopt hij naar de Regent. Eerbiedig neemt hij de envelop aan en stamelt enige woorden van dank.

Dan leidt een van de tjamats hem buiten de kring naar de auto, die hem weer thuis zal brengen. Met een zucht van verlichting stapt Adhaip in. Als de auto rijdt, durft hij pas te kijken wat hij gekregen heeft.

„Honderd gulden!" mompelt hij blij. „Honderd gulden!" Hij kan het nog maar niet begrijpen.

14. De Kiekendief.

„Vader, vader, daar heb je 'm weer," roept Oemar.

„Wie, wat, jongen?" vraagt vader en kijkt van zijn werk op. Hij maakt de pagger om 't erf in orde.

„Daar, daar," wijst Oemar naar boven. Vader ziet hoog in de lucht een zwart stipje. Het wordt groter en groter.

„Ja hoor, daar is de kiekendief weer," zegt vader. „Haal eens gauw mijn blaaspijp en mijn ijzeren pijltjes."

Oemar loopt hard 't huis in. In een wip is hij terug met 't gevraagde. Vader en hij verschuilen zich onder een struik en kijken al maar naar de lucht.

In grote kringen komt de kiekendief lager en lager. Nu zweeft hij vlak boven 't erf. Een bruine kloek loopt er rond. Tien gele kuikentjes dribbelen om haar heen. Daar loert de kiekendief op.

„Schiet dan vader,” fluistert Oemar.

„Nog niet,” fluistert deze terug. „Hij is nog te ver weg.”

De kiekendief daalt weer in grote kringen. Nu kan Oemar hem goed zien: zijn brede vleugels, zijn smalle kromme snavel. Zelfs de klauwen ziet Oemar.

Nu zal de vogel omlaag schieten. Maar vader blaast op zijn soempritan. Een pijltje suist door de lucht en

„Geraakt!” roept Oemar. Het is net of de kiekendief valt. Een paar veren dwarrelen naar beneden.

Maar daar stijgt de vogel weer. In grote kringen vliegt hij hoger en hoger. Tot op 't laatst niets meer te zien is dan een grote stip.

15. Siman wordt geschoren.

Siman heeft 't land. „Moet u alweer mijn hoofd scheren,” pruttelt hij. „Het is pas gebeurd.”

„Och jongen,” zegt moeder, „dat is al een maand geleden. Je haar is veel te lang. Dat staat niet voor een kleine jongen. Kom, ga hier zitten en sla die sarong om je schouders.”

Siman kijkt erg sip. Maar hij gehoorzaamt toch. Moeder maakt zijn hoofd nat met water en zeep. Dan wrijft ze tot er een dikke laag schuim op ligt. Met een oud scheermes schraapt ze 't haar van zijn hoofd.

Wat doet dat 'n pijn! Maar hij wil niet huilen. Daarvoor voelt hij zich te groot. Rrrt . . . rrrt krabt 't mes over zijn achterhoofd.

„Klaar moeder?” vraagt Siman ongeduldig.

„Nog even! Zit nu heel stil, anders snijd ik in je oor.”

„Zie zo,” zegt moeder een ogenblik later, „nu ben je klaar. Kom maar eens mee, Man. Moeder heeft wat voor je, omdat je zo stil hebt gezeten.” Ze stopt hem twee knikkers in zijn hand. Man is erg blij. Daarvoor wil hij nog wel eens geschoren worden.

16. Als het regent.

Als het regent, blijf ik binnen,
'k Vind dat helemaal niet naar,
Want ik ga met zusje spelen,
Ik verstop me dan voor haar.

Onder 't bed, dat is een plaatsje,
Daar vindt zus me zeker niet!
Heel stil kruip ik na een poosje
Uit m'n schuilplaats, voor ze 't ziet.

'k Sluip nu zachtjes naar de gang toe,
En verstop me naast de kast;
Als m'n zusje daar voorbij loopt,
Roep ik: „Boe”, en 'k grijp haar vast.

Zusje schrikt, maar roept dan vrolijk:
„Nog een keertje Ami, toe.”
„Nee hoor, even rusten,” zeg ik,
Anders word ik veel te moe.

17. De Pakjesdrager.

Iedere morgen gaat Simin met de eerste trein naar Tandjong Priok. Hij is sjouwerman. En altijd heeft hij het druk. Want elk ogenblik komt er een boot binnen of vertrekt er een.

Simin is handig en sterk. Daarom heeft hij altijd gauw een vrachtje. De ene keer sjouwt hij een zware koffer naar boord. Dan weer draagt hij een grote mand aan wal.

Op een morgen draaft Simin met een kistje op zijn schouders langs de ka. Hij brengt zijn vrachtje aan boord van een grote boot. 't Schip ligt onder stoom. Over een uur zal het naar Deli vertrekken. Simin heeft 't kistje in een derde-klas-hut gebracht. Hij gaat terug naar de trap. Met moeite komt hij vooruit, want 't dek wemelt van kontrakt-koelies en

overal ligt barang.

Opeens hoort hij achter zich: „Pa' Simin, pa' Simin.” Simin kijkt om. Wie roept hem daar? Hij kent immers niemand onder al die mensen!

Een lange magere jongen komt op hem toe.

„Wel, wel, Naman, ben jij het!” roept Simin. „Hoe kom je hier? Waar ga je naar toe?”

„Ik ga naar Deli; werken op een onderneming.”

„Wa . . at? Naar Deli?” Simin gelooft het eerst niet. „Waarom blijf je niet bij je vader en moeder in Tjibinong?”

„Vader is dood. Hij is een jaar ziek geweest en in die tijd heeft moeder alles moeten verkopen. Daarom heb ik getekend als kontrakt-koelie. Van mijn voorschot heb ik moeder een huisje en een geit gekocht. Misschien komt u nog wel eens in de oude dessa. Toe, vraag dan eens naar mijn moeder.”

Simin knikt alleen maar. Hij kan niet spreken door een dikke prop in zijn keel.

Daar begint de boot te fluiten. Ieder, die niet meegaat, moet van 't schip. Zwijgend heeft Simin zijn jonge vriend gegroet.

Nog lang staat hij op de ka de boot na te staren.

18. Voor 't eerst op een Paard.

Koesno staat te kijken, hoe Kajoen zijn paard uit de stal haalt.

Dadelijk zal Kajoen er op springen om naar de rivier te rijden. Andere jongens zullen zich onderweg met hun paarden bij hem aansluiten. Ze gaan dan in de kalie hun dieren wassen en nemen zelf ook een bad.

Hè, wat benijdt Koesno zijn grote broer. Hij wil ook zo graag eens op Item rijden. Maar het mag niet van vader. Want vader vindt hem nog te klein.

Juist als Kajoen wil wegrijden, wordt hij geroepen. „Hou 't paard even vast,” zegt hij tegen zijn broertje en gooit Koesno 't touw toe, dat om Items hals zit. Dan loopt hij op een draf naar binnen.

„Zal ik het nou eens proberen!” denkt Koesno. „Ik durf best. Ik zal ze laten zien, dat ik ook paard kan rijden.” Hij grijpt zich vast aan Items rug en probeert zich op te trekken. Maar dat gaat zo gemakkelijk niet. Een paar maal glijdt hij terug. Geduldig blijft 't paardje staan. Eindelijk zit Koesno. Hij klapt met zijn tong. Dadelijk begrijpt Item, wat zijn kleine baas wil. Stap, stap, gaat het 't erf af en de weg op. Het gaat best. Koesno houdt met beide handen 't halstouw vast. Langzaam stapt Item voort. Maar dat is niet, wat onze vriend wil. Het moet wat vlugger gaan. Daarom klapt hij nog eens met zijn tong en drukt zijn knieën in Items zijden. 't Paard begint te draven.

Maar nu voelt onze ruiter zich helemaal niet meer op zijn gemak. Al houdt hij zich nog zo stevig vast, hij glijdt telkens van de ene kant naar de andere. Van angst drukt

hij zijn knieën al stijver tegen Items zijden. 't Paard denkt, dat het nog harder moet gaan lopen en begint te galopperen. Hop, hop! hop, hop! gaat het. De mensen op straat blijven staan. Ze lachen om die rare ruiter.

„Straks valt hij er nog af,” zegt een oude man.

Koesno glijdt naar rechts. Al lager en lager zakt hij. Au, zijn handen doen pijn van

't touw. Hij kan zich niet langer vasthouden en valt met een smak op de grond. Verschrikt rent Item door.

Koesno krabbelt overeind. Zijn schouder doet erge pijn en zijn been is lelijk geschaafd. Van Item is niets meer te zien.

Daar komt Kajoen op een draf aan. Hij grijpt Koesno bij de arm en geeft hem een flinke oorvijs. „Rakker,” zegt hij boos. „Dat heb je er nu van als je stilletjes gaat rijden. Waar is Item?”

„Ik weet het niet,” antwoordt Koesno half huilend.

Kajoen draaft weg om zijn paard te vangen. En onze kleine zandruiter? Beschaamd hinkt hij naar huis.

19. Op de Fiets.

Kleine Soedin speelt voor 't huis
Wie komt daar voorbij?
Amat op z'n nieuwe fiets.
„Ga je mee?” roept hij.

„Ga maar voor me zitten, Din,
'k Rijd je naar de stad,
Door de drukke Passarstraat,
Nou, hoe vind je dat?”

„Fijn!” roept Soedin en hij klimt
Daad'lijk op de stang.
Al rijdt Amat nog zo hard,
Din is toch niet bang.

Auto's, fietsen en sado's
Rijden hen voorbij;
Grobaks sukk'len langs de straat
In een lange rij.

Kijk, daar gaat ma' Minah ook
Met haar lege mand,
En daarginds komt Karman aan,
'n Vlieger in de hand.

Dan zegt Mat: „Ik ga terug,
Kom, we gaan naar huis!”
In een wip brengt hij nu Din
Weer bij moeder thuis.

20. Kikkers vangen.

Midden tussen de sawahs ligt 't huisje van pa' Ali. Op een stukje grond er achter kweken hij en zijn vrouw wat groenten. Hun zoontje Salami vent er mee langs de huizen in de kotta. Maar de opbrengst is niet voldoende om er van te leven. Daarom probeert pa' Ali er wat bij te verdienen. Hij en zijn zoontje vangen kikkers, die ze aan rijke Chinezen in 't stadje verkopen.

Elke avond, zo gauw het donker is, trekken zij er op uit. Pa' Ali draagt een mand met een deksel aan een touw over zijn schouder. Beiden hebben een brandende flambouw in de hand. Ze volgen 't ondiepe riviertje, dat dwars door de sawahs stroomt. Vader loopt een paar passen voor Salami uit, die door de ondiepe kalie waadt. Zodra Salami beweging

in 't water ziet, grijpt hij toe, en bijna altijd heeft hij een kikker beet. Die wordt gauw in vaders mand gestopt. Als ze genoeg kikkers hebben, gaan ze samen naar 't stadje. Pa' Ali verkoopt zijn vangst aan de rijke Chinezen, die kikkerboutjes een lekkernij vinden. Graag geven ze twee en een halve cent voor de grote en anderhalve of twee cent voor de kleinere. Soms verdient pa' Ali op een avond meer dan twee gulden.

21. Een Onweer.

Het is zeven uur 's avonds, een mooie tijd om kikkers te gaan vangen. Op dat uur komen ze uit hun schuilplaatsen.

Pa' Ali is koortsig, hij kan er niet op uit.

„Ik zal wel alleen gaan,” zegt Salami.
„Blijf maar gerust thuis, vader.”

„Ben je niet bang?” vraagt vader.

„Ik bang?” antwoordt Salami. „Ik vang een mand vol kikkers en verkoop ze vanavond nog.”

Vrolijk hangt hij de mand over zijn schouder. Met zijn brandende flambouw in de linkerhand stapt hij de deur uit. Vader kijkt hem na. „Als dat maar goed gaat!” denkt hij, „hij is nog zo jong.”

Hij roept Salami terug, maar de jongen hoort vader niet; hij is al te ver weg.

Salami waadt door 't ondiepe riviertje. Telkens bukt hij zich en grijpt. En elke keer heeft hij een kikker te pakken. Het is wel vervelend, dat vader er niet is. Hij moet nu alles alleen doen. Maar het gaat toch zo ook wel.

Als hij een kikker gevangen heeft, licht hij voorzichtig 't deksel van de mand op en gooit 't beestje naar binnen. Dan zoekt hij weer verder.

„Wat is het donker,” denkt Salami. Aan de hemel staat geen enkele ster. En daar voor hem licht het telkens. Maar Salami denkt niet aan terugkeren. Eerst moet zijn mand vol zijn en dan gaat hij de kikkers verkopen. Opeens flikkert een lichtstraal en tegelijk klinkt een ratelende donderslag. Dikke druppels vallen er. Daar licht het alweer. Dadelijk volgt een nieuwe slag. De wind steekt op en de regen stroomt neer.

Salami wordt bang. De hemel ziet inktzwart. Telkens licht het fel en ratelt de donder.

Salami stapt uit 't riviértje. Hij steekt nu boven de sawah uit. „Hu,” denkt hij angstig, „verbeeld je dat ik getroffen word.”

Op 't zelfde ogenblik flikkert vlak voor hem een bliksemstraal. 't Licht verblindt zijn ogen. Hij hoort 't vuur knetteren. En dan klinkt een donderslag, harder dan alle vorige.

Verschrikt laat Salami zich voorover vallen op 't dijkje. Angstig sluit hij de ogen en drukt zijn handen tegen zijn oren. Hij voelt niet hoe modderig de grond is en hoe nat 't gras. Zo blijft hij liggen. Hij bibbert van kou en angst. Nog veel harde slagen volgen. Dan wordt 't onweer gelukkig minder en trekt langzaam af.

Salami durft weer op te zien. Zijn flambouw

is uit, de mand is van zijn schouder gegleden. In 't donker tast hij rond. Maar hij kan de mand niet vinden. Dan besluit hij maar naar huis te gaan. Het regent nog en de lucht is pikzwart. Met moeite vindt Salami zijn weg door de sawahs. Telkens struikelt hij, maar eindelijk, eindelijk komt hij toch thuis; doornat, koud, en bleek van angst.

22. Mijn Poesje.

Al kan m'n poes niet praten,
Zoals een mens dat doet,
Wat hij me wil vertellen,
Begrijp ik toch heel goed.

Roept hij zo zachtjes vleierend:
„Miauw, miauw, miauw,”
Dan wil hij daarmee zeggen:
„'k Heb honger, lieve vrouw.”

„Prr, prr,” snort poesje lustig,
Als hij gegeten heeft,
„Miauw,” bedankt hij vriend'lijk,
Terwijl hij kopjes geeft.

Maar trek ik aan z'n staartje,
Dan slaat hij met z'n klauw,
En boos gromt dan die rakker:
„Miauw, miauw, miauw.”

23. Kijk, kijk, een Vliegmachien!

Langs de stille dessaweg drijven Soetidjo en Aba hun eenden. Het zijn er wel vijftig. De jongens brengen ze naar de sawahs, waar de padie geoogst is. Daar is eten in overvloed voor de dieren. Er liggen heel wat rijstkorrels op de grond. En zelfs volle aren vinden ze, die de padiepluksters hebben laten vallen.

Een paar eenden dwalen van de troep af. „Bij elkaar blijven,” roept Soetidjo en geeft ze een tikje met zijn stok.

Hoor, wat is dat? Zoemmm, zoemmmmm. „Bijen?” denkt Soetidjo. Hij kijkt om zich heen, maar er is niets te zien. 't Zoemen wordt luider. Nu lijkt het meer op 't geraas

van een motorfiets. De jongens kijken de dessaweg af; die is leeg. Dan kijken ze naar de lucht en roepen opeens tegelijk:

„Kijk, kijk, een vliegmachien!”

Als een grote vogel komt hij nader. Duidelijk zien ze de dubbele vleugels. Het is een tweedekker. In een rechte lijn vliegt hij hoog boven hun hoofden naar't Westen.

„Die machine gaat

naar Bandoeng,” zegt Soetidjo tegen zijn makker. „Fijn vliegt hij! Kijk, hij is nog te zien. Daar tussen die klapperbomen. Nu is hij weg!”

„Wie weet, straks komt er misschien nog wel een,” zegt Aba.

Onder 't lopen kijken ze telkens naar de lucht. Maar er komt niets meer.

24. Een Luchtballon.

Soetidjo laat z'n luchtballon,
 Zo'n mooie: geel met blauw,
 Plezierig zweven in de lucht,
 Aan 't lange dunne touw.

Maar o, die stoute, stoute wind
 Rukt 't touwtje uit zijn hand.
 Daar gaat de mooie luchtballon!
 Wat heeft Soetidjo 't land!

Stil staat hij daar, en kijkt hem na,
 Hij heeft zo'n groot verdriet.
 Gauw veegt hij al z'n tranen weg,
 Dat niemand ze toch ziet.

25. Naar de Passar Malem.

I.

Het is feest in de kotta: de koningin is jarig.

Keurig gekleed stappen Darmo en Karto om zeven uur 's avonds naar de aloon-aloon. Op straat is het gezellig druk.

„Wat een mensen,” zegt Darmo. Al van verre zien ze de lichtjes van de passar malem.

„Waar zullen we het eerst heen gaan?” vraagt hij, als ze er zijn. Omdat hij de oudste is, heeft hij 't geld. Ze hebben samen een gulden. Daar hebben ze lang voor gespaard.

„Willen we dadelijk naar de draaimolen?” vraagt Karto.

„Nee, naar een werptent,” vindt Darmo.

Ze soeten er om, waar ze 't eerst heen zullen gaan. Karto krijgt zijn zin.

„Ga je ook op een paard zitten?” vraagt hij aan zijn vriend.

„Ja natuurlijk, op dat steigerende daar!”

Ze kopen elk een kaartje en als de draaimolen stil staat, zoeken ze gauw twee plaatsen naast elkaar uit.

De muziek speelt; de molen draait. Eerst langzaam, dan vlugger en vlugger. Trots zitten de jongens op hun paarden.

„Heerlijk, hè!” roept Darmo. Ja, knikt Karto. Jammer, dat 't pretje zo gauw uit is.

„Nu gaan we naar een werptent. Ik weet er een met mooie prijzen,” zegt Karto, en trekt zijn vriend mee.

„Kijk eens, voor een dubbeltje mag je tien ballen in een zak gooien. Je moet er minstens vijf in werpen om een prijs te krijgen. Hoe meer er in die zak komen, hoe mooier de prijs is. Verbeeld je toch eens, dat ik een wekker win!” Hij danst al van pret bij de gedachte aan zo iets moois.

Het is moeilijk om een beurt te krijgen, want er staat een hele drom mensen voor de tent. Maar Darmo en Karto zijn handig. Langzaam dringen ze naar voren en staan eindelijk helemaal vooraan. De baas van de tent geeft hun de ballen.

„Jij eerst, Darmo,” zegt Karto. Darmo's hand beeft een beetje. De eerste bal valt

naast de zak, de tweede en derde ook. Dan werpt hij er drie achter elkaar in.

„Mooi zo,” roept Karto, „mik goed.” Maar het is mis, hoor. Darmo werpt er verder naast.

„Nou ja, dat is niets. Dan doe je het straks nog eens over,” troost Karto.

Nu is het zijn beurt. Eerst mist hij drie ballen, maar dan gooit hij er zeven achter elkaar in de zak. Wat voor prijs zal hij krijgen? De baas zoekt achter in de tent en komt terug met een parasol.

Even is Karto teleurgesteld. Maar dan lacht hij en zegt: „Ik ben er toch wel blij mee. Nu heb ik wat moois voor moeder.”

26. Naar de Passar Malem.

II.

„Zeg Darmo, ik word zo moe. En ik krijg zo'n honger. Willen we wat gaan eten?”

„Goed, we kopen elk een eierstruif voor vijf cent en drinken er een kopje koffie bij,” zegt Darmo.

De jongens gaan bij een eetstalletje zitten.

„Dat heeft me goed gedaan!” zegt Karto, als ze gegeten hebben. „Ik ben helemaal opgeknapt.”

„Ik ook. Waar zullen we nu naar toe gaan?”

„Naar de wajang koelit?” vraagt Karto.

„Ja, dat is fijn! Dan moeten we naar de andere kant van de passar,” zegt Darmo.

Achter een wit scherm zit de dalang met zijn beweegbare poppen. Ze zijn op een stuk

pisangstam gestoken. Voor 't scherm zit het vol mensen, die aandachtig luisteren en kijken. 't Spel is in volle gang. Stil hurken de jongens tussen de menigte neer.

„Die grote daar is de reus,” fluistert Darmo. „En die andere is Djanoko. Kijk, ze beginnen samen te vechten.”

„Wie wint het? De reus zeker?” vraagt Karto. „Hij is immers veel groter en sterker dan Djanoko!”

„Nee, Djanoko wint het. Kijk maar, hij schiet de reus met zijn pijl dood.”

Nu komen de grappenmakers Petroek en Gareng. De mensen gieren van pret. Het duurt nog een hele tijd voor de vertoning uit is.

„Kom,” zegt Darmo dan, „we moeten weg. Ik heb vader beloofd op tijd thuis te zijn.”

27. Anta gaat op Bezoek.

Wat is Anta mooi vandaag!

Met dat groene baadje

En die donkerbruine kain

Lijkt ze net een plaatje.

Rode slofjes met veel goud

Draagt ons ijdeltuitje.

't Gele sjaaltje over 't haar

Past goed bij haar snuitje.

't Kettinkje van bloedkoraal

Staat haar lief en fleurig.

't Is een lust om Ta te zien,

Alles zit zo keurig.

„Wat 'n snoesje gaat daarginds”,

Denken alle mensen,

Als ze straks naar tante gaat

Om nieuwjaar te wensen.

28. Een Ongeluk.

Oude Saman staat klaar om met zijn koopwaar naar de passar te gaan. In zijn ene mand heeft hij tapé singkong, in zijn andere tapé ketan.

„Blijf liever thuis,” zegt zijn vrouw, „laat Rachman maar gaan, want jij loopt zo moeilijk. Ik ben bang, dat je op de drukke passarweg een ongeluk krijgt.”

„Nee, Rachman is te jong. Dat kind kan zover niet lopen. Ik ga zelf, want de tapé bederft, als ik hem vandaag niet verkoop.”

Anders gaat Amin, de oudste zoon altijd naar de passar. Maar Amin is op reis.

Voorzichtig loopt de oude man langs de kant van de weg.

„Wat is het toch naar, dat ik zo moeilijk loop,” denkt hij. „Mijn benen doen alweer

pijn. Maar kom, ik wil er niet over piekeren. Ik zal aan prettige dingen denken. Wat ziet die tapé er heerlijk uit! Als ik alles verkoop, krijgt Rachman een paar griffels. Die haal ik straks op de passar.”

Het is druk op de weg. Een rij mannen loopt voor Saman uit. Ze hebben trossen pisangs aan hun pikoelans. Sado's en fietsen rijden in flinke vaart langs hem heen. Auto's snorren voorbij.

„Nu zal ik oppassen,” denkt Saman. „Hier moet ik de weg over.” De oude man kijkt achterom. In de verte komt een auto aan.

„Kom, die is zo ver weg,” denkt hij, „ik kan nog best oversteken.” Hij loopt zo vlug als hij kan. Midden op straat ligt een steen. In zijn haast ziet hij die niet en stoot er met zijn ene voet tegenaan. Saman struikelt en valt. Zijn manden stoten tegen de grond en de tapé rolt over de straat. Versuft blijft de oude man liggen.

De auto toetert en toetert! Daar is hij vlak bij. De voorbijgangers staan stil en gillen van angst. „O, die man, die man! Hij wordt overreden!” roept er een.

Maar op 't laatste ogenblik gooit de chauff-

feur zijn stuur om. De auto botst haast tegen een sado aan en rijdt dan in een grote bocht om de oude man heen.

Saman mankeert niets. Hij heeft alleen wat pijn aan armen en benen. Maar zijn tapé is bedorven. Medelijdende mensen helpen de oude man overeind en rapen zijn manden op.

Saman kreunt; tranen lopen over zijn wangen.

„Zal ik je naar huis brengen, pa'?” vraagt een jonge man.

Maar de oude schudt 't hoofd. „Dank je wel,” zegt hij. „Het hoeft niet. Ik kom er wel alleen.”

Verdrietig sukkelt hij naar huis.

29. Een Weerzien.

Het is vandaag een feestdag voor pa' Ali en zijn familie. Hun oudste zoon Amat komt uit de stad over. Ze hebben hem in een jaar niet gezien. Kamil, 't veel jongere broertje van Amat, mag met vader mee naar 't station. De kleine jongen is ongeduldig.

„Toe dan vader,” zeurt hij telkens, „laten we nou gaan.”

„Maar jongen,” zegt moeder, „de trein komt pas over een uur. Wat moet je zo lang op 't station doen? Je verveelt je er maar.”

„Dat kan niet,” denkt Kamil, „het is er juist erg prettig. Er is zoveel te zien. En het is er altijd zo druk, als er een trein aankomt of vertrekt.”

„Kom dan maar,” zegt vader. „We zullen onderweg wel een karretje nemen.”

Ze lopen eerst een heel eind. Dan roept vader een sado met een vurig paardje aan.

Kamil geniet. Ze rennen langs de weg. Kijk, daar heb je de toko van baba Tan. En hier is 't postkantoor. Eigenlijk gaat 't laatste stuk veel te vlug naar Kamils zin. Daar is de passar al. Wat is het er leeg! En anders kun je er haast niet vooruit komen, zo druk is het er dan. Nu zijn ze bij de school. En daar is 't station. Op 't pleintje er voor staat het vol sado's en grobaks.

De trein waar Amat mee moet komen, is er nog niet. Vader zegt: „We hebben nog een kwartier de tijd.” Kamil gaat eens bij 't kaartjesloket kijken, maar het is nog gesloten. Dan kijkt hij naar 't wegen van de bagage. Een paar koelies hijsen juist een zware kist op de weegschaal.

't Kaartjesloket gaat open. De mensen verdringen zich er voor. Opeens klinkt er

een luide bel. Kamil loopt naar vader toe, die op 't perron staat te wachten.

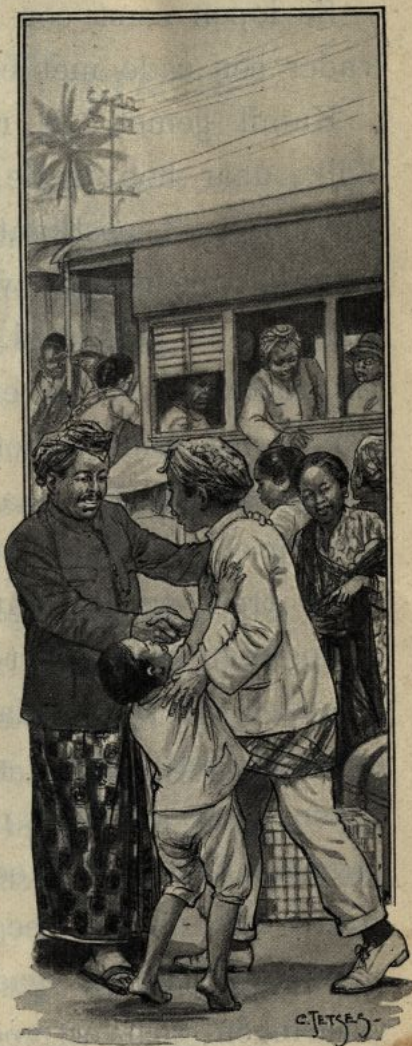
„Komt de trein nu?” vraagt hij.

„Ja, van die kant.”

Vader wijst naar rechts. Ingespannen blijft Kamil kijken.

„Ik zie 'm, ik zie 'm!” roept hij op eens blij. „Wat rijdt hij hard!”

„Op zij — uit de weg!” waarschuwt de stationschef. De mensen mogen niet te dicht bij de rails staan. Een ogenblik

later stuift de trein 't station binnen, mindert zijn vaart en staat dan stil. De reizigers stappen haastig uit. Vader en Kamil lopen op een drafje langs de trein en kijken in elke derde klas-wagen.

„Daar heb je Amat!” juicht Kamil. Ze lopen op een jonge man toe, die juist uitstapt.

„Vader! — Amat!” klinkt het blij. Vader heeft tranen in zijn ogen. En Kamil? Hij grijpt Amats arm, drukt zijn gezichtje er tegen aan en zegt: „Ik vind het toch zo prettig, dat je weer bij ons bent.”

30. 't Vissertje.

Onder hoge waroebomen

Aan het kantje van een plas,

Zit een visser stil te dromen

In het lange, groene gras.

Mugjes gonzen, bijtjes zoemen,

Wormpjes kruipen uit de grond;

Bij de blauwe waterbloemen

Vliegt een vlinder vrolijk rond.

't Hengelaartje is vergeten

Wat hij uitvoert bij de kant;

En daar, zonder het te weten,

Glijdt de hengel uit z'n hand.

Ja, dat moet er wel van komen

Kleine, domme visserman,

Als je 't suffen en het dromen

Bij je werk niet laten kan!

LEERGANG VOOR AARDRIJKSKUNDE

TEN BEHOEVE VAN DE SCHOLEN VOOR HET
WESTERS LAGER ONDERWIJS IN NED. INDIË

NEDERLANDSCH INDIË

K. G. Knol, A. J. P. Moereels en C. Lekkerkerker, Voorloper van Kaart en Tekst. Eerste atlas van Nederlandsch Indië, met medewerking van K. J. Danckaerts, 3e druk . . . f 0,90

K. G. Knol, A. J. P. Moereels en C. Lekkerkerker, Kaart en Tekst. Eerste atlas van Nederlandsch Indië, met medewerking van K. J. Danckaerts, gecart., 9e druk f 1,75

K. G. Knol en A. J. P. Moereels, Aardrijkskunde van Nederlandsch Indië. Leer- en repetitieboekje voor het 7de leerjaar, met medewerking van K. J. Danckaerts, geill., 8e druk . . . f 0,85

W. van Gelder en C. Lekkerkerker, Kleine Schoolatlas van Nederlandsch Indië, gecart., 10e druk f 0,90

DE OMGEVING VAN NED. INDIË
DE REIS NAAR NEDERLAND

J. M. Snijders, J. van Iterson en J. P. Leenhouts, Kaart en Tekst I. Eenvoudige atlas van de omgeving van Nederlandsch Indië en de reis naar Nederland, 5e druk . . . f 0,60

DE OMGEVING VAN NED. INDIË
DE REIS NAAR NEDERLAND
NEDERLAND, EUROPA,
DE WERELDDELEN

J. M. Snijders, J. van Iterson en J. P. Leenhouts, Kaart en Tekst II. Eerste atlas van de omgeving van Nederl. Indië, Nederland en de Werelddelen, gecart., 8e druk f 1,90

UITGAVEN VAN J. B. WOLTERS — GRONINGEN, BATAVIA

UITGAVE VAN J. B. WOLTERS — GRONINGEN, BATAVIA

A. M. DE MAN—SONIUS
VOOR JONG INDIË
NIEUW INDISCH LEESBOEK

MET MEDEWERKING VAN H. P. VAN DER LAAK

Geïllustreerd door J. GABRIËLSE,
C. JETSES en H. VERSTIJNEN

Illustratie uit: Voor Jong Indië, I A

Deeltje I, 3e leerj., 3e dr. f 0,60	Deeltje III A, 5e leerj., 3e dr. f 0,60
„ I A, 3e „ 3e „ - 0,60	„ IV, 6e „ 3e „ - 0,60
„ II, 4e „ 3e „ - 0,60	„ IV A, 6e „ 3e „ - 0,60
„ II A 4e „ 3e „ - 0,60	„ V, 7e „ 3e „ - 0,75
„ III, 5e „ 3e „ - 0,60	„ V A, 7e „ 3e „ - 0,75

UITGAVE VAN J. B. WOLTERS — GRONINGEN, BATAVIA